

Utenrikskronikk ved Arne Ordning

Det tok Tyskland to måneder å erobre Norge, og det er idag to år siden våre tropper i Nord-Norge nedlævåpnene. Disse juledagene hører til de bitres i norsk historie og de har brendt sig inn i norske sinn. Angrepet på Norge var den store overraskelse under denne krigen både for oss og for vestmakten og det av mange grunner. Alle de demokratiske stater var lærlig forberedt på krig, og ikke minst vårt land. Den farligste feilberegning som demokrattene gjorde sig skyldig i er at de bevisst eller uberøst har bygget på erfaringer fra forrige verdenskrig når de forberedt sig til denne. I forrige verdenskrig klarte vi å holde oss utenfor. Men all den gang var det en retning inne de tyske marineoffiserer som var imot at den tyske flåten skulde ligge inne-stengt i Helgolandsbukten, og etter at nasistene kom til makten i Tyskland er denne retning blitt den herskende innen den tyske flåteledelse. Admiral Wegener har utgitt en bok hvor han berder at den tyske flåte under forrige verdenskrig skulde ha forsøkt å gjøre sig til herre over Danmark og Norge. Flåten var til ingen nytte så lenge den lå innesperret i tyske havner. Forsøket vilde ha vært vågelig, men var det først blitt gjennomført vilde Tyskland ha kunnet bryte den økonomiske forbindelse mellom de nordiske land og Storbritannia, og de norske fjorder vilde ha vært ypperlige ubåtbasar. Disse tyske teorier var lite kjent i Norge, eller man tok dem ikk alvorlig nok. Ellers vilde vår mistanke ha blitt vakt da tyskerne etter at nasismen kom til makten begynte å vise en påfallende interesse for den norske kyst. Vi trodde ikke det var mulig for tyskerne å klare en invasjon sjøveien, så lenge engelskmennene var herre i Nordhavet. Vi var ikke opmerk-somme på at den tyske flåten hadde utviklet seg i en retning som gjorde det mulig for krigsskip og transportskip å ferdes utenfor de nordlige fryske rekkevidde. Det var ikke i første rekke for å sikre malinorarikken over Narvik at tyskerne å åpne krig angrepe Norge, som mange har ment. Det har vist sig at tyskerne har vært i stand til å få bak i det svenske havet på annen måte. Den viktigste grunn var at den tyske krigsmakt betraktet Norge som en høyre flanke i kampen om Atlanterhavet. En tysk marineoffiser har nylig utgitt en bok "Krigsflåten erobrer Norge", hvor han uttaler: En militær erobring av Norges fjorder betyr for kampen mot England at Atlanterhavet i motsetning til før ligger åpent for oss. Tidligere sperret De britiske øyer oss ute. Chefen på Gneisenau gir i samme bok et tydelig bilde av hvor inneklemt den tyske flåten har følt sig i Helgolandsbukten. Det var herlig å ferdes på det åpne hav, men hvad hjalp det når man etterpå var nødt til å gå tilbake til det gyselige, trange hjullev. Aldri var noen stormakt så lite om sig når det gjaldt å sikre sig en kystlinje.

Under kampene i Norge senket de norske ubåter og torpedobåter adskil-lige skip, men den britiske flåten kunde ikke yde oss den hjelp som trengtes så lenge de tyske fly hadde herredømmet i luften over hele Syd-Norge. Tyskerne var i stand til å føre 200 000 mann til Norge, og dermed var felt-togget avgjort. Det kunde kanskje ha vært mulig å holde Nord-Norge, men det vilde ha kostet meget både av skip, fly og materiell, og det kunde Stor-britannia den gang ikke avse.

Tyskerne var for optimistiske når de trodde at invasjonen av Norge skulde avgjøre kampen om Atlanterhavet. Men fra den nye flåtestasjonen i Tron-heim og havner i Nord-Norge kan tyske krigsskip stadig true de britiske for-bindelseslinjer med Russland. Derved bindes store britiske sjøstridskrefter til disse farvann, som ellers kunde vært satt inn annetsteds.

Vi nordmenn var lite vant til selvstendig utenrikspolitikk. Under dan-sketiden blev den ledet fra København, og iallfall i Napoleontiden i dir-ekte strid med norske interesser. I unionstiden med Sverige blev utenriks-politikken ledet fra Sverige. Den gang hadde det ingen avgjørende betydning. Den skandinaviske halvø var et fredelig hjørne, og det inntraff ingen for-andring efter 1905, da Norge begynte sitt liv som selvstendig stat. Vi var optatt av sociale og kulturelle problemer. Vi kunde i fred drive vårt byg-gende arbeid fordi vi lå i ly av den britiske flåten. Vi har nu lært at

dette ikke lenger er tilfeldig. Kampen mellom forskjellige makter, ideer og kulturer omspejner idag hele jordkloden. Norges fremtidige skjebne avhenger av mange faktorer. Men en oppgave er klar. Vi må sikre oss mot et nytt tysk overfall og vi må sørge for forsvaret av vår lange kyst, selv om de allierte skulde hindre Tyskland i å bygge kystforsvar. Det tyske kystbeskyttelsesapparatet beskyttes effektivt ved kystbatterier og luftforsvar. Det viser at vi trenger et samarbeide som er fast og organisert og permanent. Håpet for alle frie folk må være et universelt demokratisk fellesforbund som kan opprettholde freden ved hjelp av et internasjonalt politisk. Men et slikt forbund skapes ikke på en dag. Mens vi venter på det må vi søke å utbygge et politisk og militært samarbeide med de folk som har de samme idealer og de samme interesser som oss.

Kveldens nyheter:

Libya. Slaget i Libya raser nu på tredje sken. Kommunikasjon fra Kairo melder om ny britisk medgang. En av de britiske kolonnen som opererer vest for den såkalte heksegryte har tatt mange fanger. Tredde bataljon av krigsflåte angrep mot Bir Hacheim, men blev slått tilbake etter voldsomme kamper. I Krigtbridgeområdet har det vært liten virksomhet. Rommel gjentatte angrep mot Bir Hacheim har ikke ført frem etter ni dagers uopphørlige kamper. De franske styrker avsto for femtegang oppfordringen om å overgi seg. En amerikansk krigskorrespondent uttaler at det slag som nu pågår i heksegryten mellom Rommel og de allierte styrker, som avslutter gryten fra tre sider, i intensitet og bitterhet overgår alt hvad man hittil har sett.

Russland Tyskerne har gjenopptatt sin offensiv ved Leningrad. De har satt i gang et nytt angrep mellom byen og Vaino ørens. Russene går til motangrep. De foretar heftige utfall i Volkerbukken. I dette angrepet fallt 380 tyskere. Russisk artilleri drepte 250 tyskere på Krasnajafronten. De russiske styrker i Sebastopol har gått til motangrep og forbedret sine stillinger. Der har tyskerne i den nylige natt gått til offensiv med tanks og fly. Kampene ved Sebastopol har de siste månedene siden november og desember ifølge de 30 000 tyskere foregått i en by med store. Sebastopol har truet tyskerne i ryggen i seks måneder. Herrar setter Hitler sitt inn på å få tatt ned hvite hær skal gjøre fremst mot Moskva. Vår krigskorrespondent i Moskva melder at minst 400 tyskere drept daglig på hvert enkelt frontlinje selv om de ikke spesielt nevnes i nyhetene. Den tyske arme i Russland er i ferd med å løslig.

Vestfronten. Britiske bomberfly fornyet sitt angrep mot Ruhrområdet i natt. En kraftig styrke angrep industristruktene og de store åkrene i Dieppe og flyplasser i Nord-Frankrike og Nederland. Den britiske marines yngste aktive offiserer var med under utføringen utenfor Belgias kyst forleden. Lederen var 25 år og yngstemann 22. Patruljen vendte tilbake i god behold efter å ha senket en torpedobåt og skadet en annen.

Frankrike. Der foregår en betydelig forberedelse ved den franske kyst. Rommelige festninger bygges i et område av 40 km.s dybde. I alt opprettes tre forskjellige forsvarslinjer. Jernens kringkasting har gitt franskmennene i kystdistriktene advarsel om at de lever i faresonen og at alle som kan sparesst mulig bør reise vekk.

Stillehavet. Patruljer av den amerikanske stillehavsflyte forfølger 19 japanske luftstyrker som blev besiret ved Midway. Et stenvindne har skildret slaget. Et av de japanske hangarskip som blev senket var på 27 000 tonn og tilhørte den største klassen japanerne har bygget. Et annet hangarskip blev satt i brand og er sannsynligvis gått tapt. Hele tiden mens hangarskipene brendt fløi japanske fly omkring i luften. De hadde ikke andre landingsstader som sjøen eller det brennende dekk. De fløi over skipene, forsvant og kom tilbake i en stadig ring. General Arnold, sjefen for den amerikanske havs flyvåpen, har sendt et lykønskings-telegram til de amerikanske flyvere som spilte en så glimrende rolle under kampene. I de seks måneder krigen i Stillehavet har vært har amerikanske fly senket 35 japanske krigsskip og 44 andre skip.

Fra Amerika er det kommet melding om at et slagslag finner sted i det